

Alue-Integraattori

4/2002 24.10.

- tietoa aluekehityksestä
- information om regional utveckling

■ PÄÄKIRJOITUS

Suomessa pysyviä alueellisia haittatekijöitä 1

■ EUROOPAN UNIONI

Brysselin kuulumisia 2
Pääjohtaja Guy Crauser kävi Suomessa .. 2
NUTS-asetus annetaan lähiaikoina 3

*Tavoiteohjelmat

Tasa-arvoa rakennerahastoihin 3
Verkoistoiuuan projektisi? 4

*Yhteisaloitteet ja pilotit

Interreg IIIA ja IIIB -ohjelmien toteuttamisesta 5
Interact-ohjelma käynnistyy 5

Urbact kannustaa kaupunkeja yhteistyöhön 6
Interreg IIIC -ohjelma 6
Espon 2006 – projektihaku 7
Interreg IIIB ja Interreg IIIC -tietoisku ... 7
Interreg IIIC -neuvontatilaisuus 8

■ POHJOISMAINEN YHTEISTYÖ- JA ALUEPOLITIikka

Vuoden 2002 neljäs NÄRP-kokous 9
Nordregion tutkimusohjelma 9
Skotlantilais-pohjoismainen yhteistyö 9

■ MUU KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Kanadassa panostetaan maaseutupolitiikkaan 10

■ KANSALLINEN ALUEPOLITIikka

Valtion keskushallinnon alueellistaminen 10
Ennakointi ja alueiden kehitys 11
Aluekeskusohjelma – ohjeet toiminnan ja talouden suunnitteluun 12
Osaamiskeskusohjelman tarkistus 12

■ MUUT ASIAT

Maaseudun yritystoimintaseminaari 14

■ SVENSK RESUMÉ 14

PÄÄKIRJOITUS

Suomessa pysyviä alueellisia haittatekijöitä

Maamme äärimmäisen harva asutus tunnustettiin Suomen ja EU:n välisessä liittymissopimuksessa alue- ja rakennepoliittisen erityisaseman perusteeksi. Suomen nykyisellä tavoite 1 -alueella asuu keskimäärin neljä ihmistä neliökilometrillä. Lapissa tuo luku on vajaa kaksi.

EU:n alue- ja rakennepoliittikan seuraavan, vuoden 2007 alusta alkavan ohjelmakauden valmistelu on täydessä käynnissä komissiossa. Sen ehdotus uusista periaatteista tulee julki vuoden 2003 marraskuussa. Irlannin myönteisen kansanäänestyksen jälkeen on yhä selvempää, että seuraavalla rakennerahastokaudella Unionissa on 10 uutta jäsentä. Tuon kauden johtava periaate on koheesipoliittikkaan nojaava solidaarisuus uusia jäsenvaltioita ja niiden alueita kohtaan. Yksi vahvasti esillä oleva tapa toteuttaa solidaarisuutta on pitää kiinni nykyisen ohjelmakauden periaatteesta hyväksyä ykkösalueiksi ja siis korkeimpien tukien piiriin vain alueita, joilla bruttokansantuote on alle 75 prosenttia unionin keskimääräisestä BKT:sta. Tätä kriteeriä eivät Suomen nykyiset ykkösalueet tule täyttämään.

Hallitus on asettanut tavoitteeksi Pohjois- ja Itä-Suomen ykkösalueiden aseman säilyttämisen. Perusteena ovat niiden alueiden pysyvät haittatekijät: liittymissopimuksessa tarkoitettu äärimmäisen harva asutus ja siihen liittyvät pitkät etäisyydet, maamme syrjäinen sijainti,

epäsuotuisa ilmasto sekä kaikista edellisistä seuraavat kustannukset, erityisesti kuljetuskustannukset. Pohjois-Suomen ja Itä-Suomen alueiden elinvoimaisuuden vahvistamista EU:ssa vaatii myös niiden kontolla olevan EU:n 1300 kilometrin pituinen ulkoraja.

Pohjois- ja Itä-Suomen ykkösalueiden aseman turvaaminen on Suomen ykkös-tavoite, kun laajentuneen Unionin alue- ja rakennepoliittikan tavoitteita ryhdytään paaluttamaan. Meille on myös erittäin tärkeää nykyistä tavoitetta 2 vastaavan tukijärjestelmän jatkaminen. Rakennemuutos koettelee vielä seuraavallakin ohjelmakaudella juuri Suomea, joka on Unionin nykyisistä jäsenvaltioista vähiten kaupungistunut. Tavoitteen 2 asema on komission uudistusvalmistelussa vielä varsin avoin.

Itälaajenemisen jälkeenkin Suomella olisi selvästi pisin raja Venäjän kanssa. Raja-alue on pidettävä asuttuna ja toimintakykyisenä, ei vähiten taloudellisista, kauppapoliittisista ja liikenteellisistä syistä. Tämä vaatii Unionin rahoitusvälineiden kehittämistä ja nykyistä joustavampaa käyttöä. Tarvitaan uudella tasolla rajan yli menevää yhteistyötä, isoja yhteisiä hankkeita ja yhteen nivoutuvia rahoitusvälineitä.

EU:n rakennerahastotukien hallinnointia on lopultakin yksinkertaistettava. Muuten entistä suurempi osa tuista valuu niiden hallinnointiin. Uusille jäsen-

valtioille nykymuotoinen byrokratia on jokseenkin mahdollon. Tavoitteista ollaan tältä osin laajasti yhtä mieltä, toteuttaminen kohtaa vastarintaa niin komissiossa kuin jäsenvaltioiden keskushallinnoissa. Käytännössä tarvitaan todellakin hallintorakenteiden yksinkertaistamista, koordinaation oleellista parantamista ja päätösvalan hajauttamista.

Merkittävin yksinkertaistamistoimi olisi Unionin rahastojen yhdistäminen yhdeksi rahastoksi. Se ei ole mahdollista, sanovat luotettavat EU-lähteet. Seuraava toimi voisi ja tulisi olla – se kun on kiinni enemmän jäsenvaltioista – ohjelmien vähentäminen. Kannatan komissiossakin pohdittavana olevaa tavoitteiden 2 ja 3 yhdistämistä yhdeksi ensisijaisesti alueelliseksi tavoitteeksi. Näin edistettäisiin myös koordinaatiota ja hajautusta. Kaikkia puheena olevia hyviä tavoitteita ja sen myötä EU:n perusperiaatteita toteuttaisi Suomessa rakennerahastovarojen ohjaaminen alueille suurina könttinä. Näinhän tehdään Kainuun hallintokokeilussa. Tämä parantaisi merkittävästi koordinaatiota ja mahdollistaisi isojen hankkeiden luomisen.

Edessä on, myös Suomen kannalta, tähän mennessä vaikein uudistuskierros EU:n alue- ja rakennepoliittikassa. Menestyminen edellyttää tässäkin aiempaa parempaa yhteistyötä, niin kansallisesti kuin jäsenvaltioiden kesken.

Pekka Kilpi

Sisäasiainministeriö
Inrikesministeriet

Alueiden ja hallinnon kehittämisosasto
Avdelningen för utveckling av regioner och offentlig förvaltning

EUROOPAN UNIONI

Brysselin kuulumisia

Aluepoliittinen syksy lähti vilkkaasti liikkeelle. Jäsenmaat muotoilivat rakennerahastoja koskevat kannat laajentumisneuvottelujen varten sujuvasti. Tekstiosat valmistuvat, mutta tulevien jäsenmaiden rahoitus on auki, kunnes budjetista on päästy sopimukseen. Laajentumisneuvottelujen aikataulu on äärimmäisen kireä. Useita kysymyksiä on vielä auki. Unionin puolella neuvotteluihin on panostettu voimakkaasti. Tavoitteena on tehdä lopulliset päätökset laajentumisesta 12.–13. joulukuuta Kööpenhaminan huippukokouksessa.

Komissaari **Barnier** on keskittynyt löytämään keinoja rakennerahastohallinnon yksinkertaistamiseen. Namurin ministerikokouksessa viime vuonna aluepolitiikasta vastaavat ministerit arvostelivat hallinnon monimutkaisuutta ja byrokratiaa. Komissio pyrkii korjaamaan monimutkaisiksi koettuja käytäntöjä, mutta säädösten muuttamiseen kesken ohjelmakauden ei ole juurikaan mahdollisuuksia. Komissaarin järjestämässä ministerikokouksessa uudistuspro-

sessi sai jäsenmaiden vahvan tuen. Prosessi jatkuu komiteatasolla komission ja jäsenmaiden kesken. On kuitenkin otettava huomioon, että 500 miljoonan asukkaan yhteisössä asioiden hoito ei ole yhtä yksinkertaista kuin 5000 asukkaan kunnassa. Jos varainkäyttöä valvotaan, aiheutuu siitä velvollisuuksia niin viranomaisille kuin tuen saajillekin.

Komissio jatkaa rakennerahasto uudistuksen valmistelua. Tämän hetken kaavailujen mukaan tavoitteeseen 1 tullaan käyttämään noin 70 % käytettävissä olevista varoista. Tavoitteen 2 osuus saattaisi olla noin 12–14 %. Nyt keskustellaan siitä, mikä on tuleva tavoite 2 -ohjelma olisi sisällöltään. Komissiossa on vahvasti esillä ns. ala-carte malli, jossa maat saisivat valita listalta ne painopisteet, mihin varat tullaan sijoittamaan, kuten kaupunki, maaseutu, saaristo, harvaan asutut alueet jne. Tavoitteen 2 osalta suunnitelmat ovat vielä täysin auki. Samaan aikaan komissiossa ja jäsenmaissa on herännyt ajatuksia, että käytettävissä olevat

varat voitaisiin keskittää alueellisista ongelmista kärsiville alueille myös sosiaalirahaston osalta EU/15 -alueella. Tässä yhteydessä on tuotu esiin tavoitteen 3 alueellistaminen ja tavoitteiden 2 ja 3 yhdistäminen. Nämä asiat tulevat jatkokeskustelussa esiin ja niihin joudutaan aikanaan ottamaan kantaa. Interreg-yhteisöaloite -ohjelmalla on laajaa kannatusta sekä jäsenmaissa että komissiossa.

Suomen kannalta keskeinen kysymys liittyy siihen, miten voimme saavuttaa pysyvän ratkaisun Itä- ja Pohjois-Suomen harvaan asuttujen alueiden saamiseksi tavoitteen 1/6 piiriin. Ratkaisun löytyminen edellyttää Unionin sopimusten tarkistamista, mikä voi tapahtua vain HVK:ssa. Itä- ja Pohjois-Suomen säilyminen tavoitte 1/6 -alueena voisi myös varmistaa hyvän tavoite 2 -ratkaisun Länsi- ja Etelä-Suomen osalta.

Tulevan uudistuksen valmistelut jatkuvat tiiviisti komissiossa.

Paavo Pirttimäki

Pääjohtaja Guy Crauser kävi Suomessa

EU-komission aluepolitiikan pääosaston pääjohtaja **Guy Crauser** vieraili Pohjois-Pohjanmaalla 2.–5. lokakuuta 2002 sisäasiainministeriön kansliapäällikön **Kari Häkämiehen** kutsusta. Vierailun kohteina olivat Oulu, Raahe, Taivalkoski ja Kuusamo. Crauser keskusteli alue- ja kuntaministeri **Martti Korhosen** kanssa EU-tukien tulevaisuudesta sekä alue- ja rakennepolitiikan vaikuttavuuden parantamisesta ja allekirjoitti Finnveran ja KTM:n kanssa EAKR-lainasopimuksen. Tämä oli Crauserin ensimmäinen vierailu Suomessa aluepolitiikan pääosaston johtajana.

Ministeri Korhonen korosti, että Suomen tavoite 1 -alueet tulee säilyttää korkeimpien EU-tukien piirissä. Laajentuminen ei muuta sitä Suomen liittymissopimuksen yhteydessä hyväksyttyä tosiasiaa, että Pohjois- ja Itä-Suomi tarvitsevat pysyvän erityis-

Kuva: Lehtikuva

Suomi on ensimmäinen maa, jonka kanssa komissio on tehnyt sopimuksen Euroopan aluekehitysrahaston varojen käytöstä lainojen korkotukeen ja luottotappioiden korvaukseen. Sopimuksen allekirjoittivat 4.10.2002 Oulussa komission puolesta pääjohtaja Guy Crauser (toinen vasemmalta), Finnvera Oyj:n puolesta toimitusjohtaja Markku Mäkinen ja kauppa- ja teollisuusministeriön apulaisosastopäällikkö Risto Paaermaa. Vasemmalla ylijohdaja Kalle J. Korhonen.

aseman EU:n alue- ja rakennepolitiikassa.

EU:n aluepolitiikan tulee Korhosen mukaan tukea alueiden kilpailukyvyyn ja osaamisen vahvistamista sekä aluekeskusverkon ja maaseudun kehittämistä. Poliitiikan yhtenä painopisteinä tulee olla alueiden kehittäminen hyvinä yritysten toimintaympäristöinä. Tämä edellyttää mm. ammattitaitoisen työvoiman hyvää saatavuutta sekä hyviä koulutus- ja tutkimuspalveluja.

Crauserin mukaan politiikan tulevaisuutta arvioidaan nykyisten ohjelmien tulosten perusteella sekä sillä, paljonko ohjelmat tuovat lisäarvoa. Hän ei ottanut kantaa Suomen tavoitte 1 -alueiden tulevaan statukseen. Komission näkemys on, että laajentuminen tuo mukanaan suuren muu-

toksen. Tavoite 1 tulee olemaan lähinnä uusia jäsenvaltioita varten. Toinen koheesiopoliitiikan kohderyhmä on ne maat, jotka tippuvat tavoitteesta 1 laajentumisen takia. Kolmanneksi hän mainitsi alueiden välisen yhteistyön. Interreg tuo selvästi EU-lisäarvoa.

Crauser ei pitänyt perusteltuna jatkaa tulevaisuudessa sellaista tavoitte 2 -politiikkaa, joka on lähinnä valtiontukitoimenpiteiden osarahoitusta. Sen sijaan hänen mielestään tavoitteen 1 ulkopuolisella alueella on hyödyllistä kehittää lainamuotoisia rahoitusvälineitä, kuten Finnveran korkosubventio pienyrityksille ja sellaisille yrittäjäryhmille, joille normaalit lainamarkkinat eivät yllä.

Oulun IT-maailma ja seudun kehittämispoliitiikka tekivät Crauseriin

syvän vaikutuksen. Hän esitti tutkittavaksi, miten Oulun ja Pohjois-Suomen vuorovaikutus tukee alueellista kehitystä.

Crauser korosti kaikissa vierailukohteissa jäsenmaiden vastuuta hankkeiden valinnasta ja politiikan tuloksellisuudesta. Kuultuaan, millaisen rakennemuutoksen Suomi on käynyt läpi (90-luvun kriisi, sodan jälkeinen asuttamispolitiikka, Taivalkosken työttömyyslukujen vähentäminen 32 prosentista alle 20 prosenttiin), hän sanoi useita kertoja: "Te olette rakennemuutoksen mestareita". Tavoite 1 -politiikan vaikuttavuudesta hän kysyi: "Pureeko politiikka, jos väki koko ajan vähenee?"

Mårten Johansson

NUTS-asetus annetaan lähiaikoina

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus yhteisestä tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistöstä (NUTS) on sisällöllisesti hyväksytty. NUTS-luokituksella ei ole tähän mennessä ollut omaa oikeusperustaa. Uusien jäsenvaltioiden liittymisneuvottelut ovat entisestään lisänneet tarvetta NUTS-asetuksesta, jossa vahvistetaan järjestelmän laadinnan ja tarkistamisen säännöt. NUTS on asetuksen mukaan kolmitasoinen hierarkkinen luokitus. Joku alue (Suomessa Ahvenanmaa) voi kuitenkin

edustaa useita NUTS-tasoja.

Suomen kannalta tulevalla asetuksella on ainakin kaksi päämerkitystä:

1. Nykyinen NUTS-luokitus (1, 2 ja 3) vahvistetaan asetuksen liitteenä. Valmistelun aikana Suomi onnistui muuttamaan ja liitteessä vahvistuttamaan NUTS 2 -alueensa yhteistyöalue- eli allianssipohjaiseksi (Etelä-, Länsi-, Itä-, Pohjois-Suomi ja Ahvenanmaa).

2. Maakuntaa (NUTS 3) pienempiä alueita asetus ei koske (siis seutukunta- ja kuntatasoa). Erityisesti

NUTS 4 -alueiden (Suomessa seutukunnat) tarpeellisuutta on tarkoitettu selvittää asetuksen hyväksymisen jälkeen. Suomi on "pikkuleijonan" tavoin puolustanut seutukuntien tarpeellisuutta, koska meillä maakuntien sisäiset erot (seutukunnittaiset erot) alueiden kehityksessä ja kehittämistarpeissa ovat isot.

Ilkka Salonen

Ilkka.Salonen@sm.intermin.fi

Tavoiteohjelmat

Tasa-arvoa rakennerahastoihin

Espanjan Santanderissa järjestettiin kesäkuussa kolmas eurooppalainen seminaari rakennerahastoista ja tasa-arvokysymyksistä. Seminaarin loppupäätelmissä korostettiin tasa-arvoteman tärkeyttä kaikissa ohjelmissa ja kaikkien rahastojen hankkeissa. Tasa-arvoteman edistämistä ei siis voida pitää vain erityisenä ESR-kysymyksenä.

Seminaarin työryhmissä jaettiin kokemuksia hyvistä käytännöistä ja ongelmista tasa-arvon edistämisessä.

Huomiota sai mm. kysymys tasa-arvon määrittelystä ja mittaamisesta. Samoin pohdittiin, miten arvioidaan tasa-arvovaikutuksia esimerkiksi liikenne- ja muissa infrastruktuurihankkeissa. Seminaarin keskustelut rakentuivat paljolti hankekokemuksiin, sillä osanottajista monet olivat hankkeiden ja järjestöjen toimijoita. Sen sijaan paikalla oli vähemmän rahoituksesta vastaavia viranomaisia. Enemmän olisi kaivannut päättäjien ja hankkeiden toteuttajien vuoropuhelua siitä,

miten tasa-arvoisten mahdollisuuksien edistäminen otetaan vakavasti myös rahoituksen jaossa.

Loppupuheenvuorossaan johtaja **M. Leygues** aluepolitiikan pääosastolta tähdensikin, että tasa-arvoisten mahdollisuuksien edistäminen on vietävä käytäntöön hakkeiden kautta. Tämä teema pidetään esillä myös tulevaisuuden ratkaisuihin.

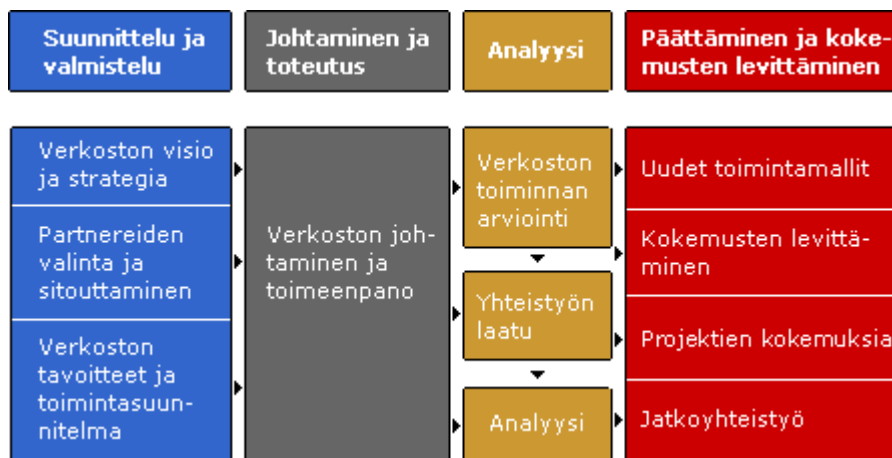
Kaisa-Leena Lintilä

VERKOSTOITUUHAN PROJEKTISI?

Onko verkostoituminen ajankohtainen aihe projektissasi? Verkostot ovat olennainen osa ESR-toimintaa, sillä, jos pelkkä ESR-rahoituksen hakeminen edellyttää aitoa kumppanuutta muiden tahojen kanssa. Yhteistyöstä on myös käytännössä huomattavia hyötyjä projektien toiminnalle ja oppimiselle.

Verkostoituminen ei kuitenkaan ole helppoa. Tästä syystä projektien tueksi on laadittu www-sivuilla toimiva virtuaalinen verkostotutor, Vivetor, joka toimii www-osoitteessa www.vilmamedia.fi/vivetor/. Sivuille pääsee myös www.esr.fi kautta.

Vivetorissa kuvataan verkostoitumisen elinkaari verkoston perustamisesta hyvien käytäntöjen levittämiseen sekä annetaan eväitä verkoston toteutukseen ja analysointiin. Tämä osio on myös mahdollista tulostaa oppikirjan muotoon. Samalla Vivetor toimii työkirjana eli verkostoitumisen sisällöllisen ohjauksen ohella projektit voivat hyödyntää Vivetorin sisältämiä erilaisia itsearviointiharjoituksia, analyysieja ja dokumenttipohjia. Lisäksi Vivetor toimii hyvien ja vähän huonompienkin käytäntöjen levittämisen areenana, sillä huomionarvoisia asioita on elävöitetty käytännön esimerkein. Esimerkit ovat tällä hetkellä toimivilta ESR-projekteilta koottuja kirjoituksia heidän kokemuksistaan. Vivetor sisältää linkkejä muihin verkostoitumiseen ja verkostanalyysiin liittyviin lähteisiin ja se myös verkottaa projekteja verkostoitumisfoorumilla, jonne projektit voivat jättää yhteystietonsa ja verkostoitumistoiveensa. Vivetorin rakenne on seuraavanlainen:

Vivetor on toteutettu ESR-tiedotuksen yhteistyöryhmän tilaamana. Sisällön Vivetoriin ovat tuottaneet **Anna-Kaisa Mäkinen** ja **Petri Uusikylä** Net Effect Oy:stä. Teknisestä toteutuksesta on vastannut Vilma Media Oy. Vivetor on laadittu palvelemaan erityisesti ESR-projekteja, mutta verkostoitumisen tarkastelunäkökulma on siinä määrin laaja, että Vivetor toimii yhtä lailla työvälineenä kaikille niille, jotka ovat kiinnostuneita verkostoitumisesta joko taustatiedon ja vinkkien, arvioinnin ja analysoinnin tai kontaktien luomisen kannalta. Tervetuloa tutustumaan ja käyttämään Vivetoria!

Yhteisöaloitteet ja pilotit

Uutta Interreg IIIA ja IIIB -ohjelmien toteuttamisesta

Interreg IIIA -ohjelmien seuraavat seurantakomiteakokoukset pidetään ensi keväänä

Edellisessä Alue-Integraattorissa ehdittiin jo ilmoittaa, että Saariston, Merenkurkku-MittSkandian ja Pohjoisen Interreg IIIA -ohjelmien seuraavat seurantakomiteakokoukset pidettäisiin loka-marraskuussa. Sitten on päätetty peruuttaa nämä kokoukset. Näin ollen kaikki Interreg IIIA -ohjelmat pitävät seuraavat seurantakomiteakokouksensa vasta ensi keväänä. Tämä merkitsee myös, että kaikkien ohjelmien väliarviointien tarjouspyyntöasiakirjat tullaan hyväksymään kirjallisella menettelyllä kuluun syksyn aikana.

Interreg IIIB -ohjelmien kolmas hakukierros sulkeutui

Itämeren Interreg IIIB -ohjelman kolmas haku suljettiin 1.10.2002. Määräaikaan mennessä jätettiin 37 hakemusta eli vähemmän kuin edellisellä, mutta suunnilleen saman verran kuin ensimmäisellä hakukierroksella. Hankkeiden arviointi on käynnissä ja päätökset tehdään ohjauskomitean kokouksessa 16.-17.12.2002. Suomen kansallinen työryhmä koontuu 9.12.2002 arvioimaan sihteeristön päätösehdotuksia ja evästämään

Suomen edustajia ohjauskomiteassa. Pohjoisen Periferian Interreg IIIB -ohjelman kolmas haku suljettiin 27.9.2002. Määräaikaan mennessä jätettiin 8 uutta hakemusta ja yksi hyväksytyn hankkeen laajennusta koskeva hakemus. Hakemuksia on suunnilleen saman verran kuin kahdella edellisellä kierroksella. Hankkeiden arviointi on käynnissä ja päätökset tehdään seuranta- ja ohjauskomitean kokouksessa 12.-13.12.2002. Suomen kansallinen työryhmä (FIN-RAG) antaa lausuntonsa hankkeista 14.11.2002.

Kuten edellisillään hakukierroksilla, sisäasiainministeriö, ympäristöministeriö, opetusministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö päättivät sulkemisaikaa edeltävinä viikkoina valtion vastinrahoitusta koskevista sitoumuksista sitä hakeneille hankkeille. Tällä kertaa ministeriöt saivat vajaan kolmekymmentä hakemusta. Rahoitussitoumus annettiin yhteensä 20 hankkeelle, joista 14 Itämeren ja 6 Pohjoisen Periferian hankkeille. Tämä menettely näyttää nyt toimivan hyvin ja on hakijoiden tiedossa. Ohjelmien seuraava hakukierros ajoittuu kevättalvella 2003 ja suljetaan maaliskuuhuhtikuun vaihteessa. Valtion vastinrahan hakuakataulua ei vielä ole päätetty, mutta alustavasti voidaan lähteä siitä, että hakemusten tulee olla ministeriöllä viikon 10 lopussa.

Kuten tunnettua, molemmista ohjelmista on haettavissa myös pienimuotoista tukea hakemusten valmistelua varten. Itämeren ohjelman

ns. siemenrahan (seed money) toinen hakukierros suljettiin 1.9.2002. Hakemuksia saatiin 12 ja päätökset niistä tehdään lokakuun loppupuoliskolla. Pohjoisen Periferian ohjelman valmistelurahana (micro projects, preparatory projects) haku on jatkuva. Toistaiseksi on hyväksytty yksi mikrohanke ja seitsemän valmisteluhanketta.

Ohjelmat järjestävät myös kansainvälisiä partnerinhakutilaisuuksia. Islannissa 13.-14.9.2002 pidetty Pohjoisen Periferian partneriaatti oli suuri menestys. Siihen osallistui yli 220 henkeä, joista 13 Suomesta. Ensimmäistä kertaa osallistui myös venäläisiä (6 henkeä). Tilaisuuden raportti löytyy ohjelman kotisivulta www.northernperiphery.net. Itämeren ohjelman edellinen partnerinhakutilaisuus pidettiin Tromssassa viime kesäkuussa. Myös tämän tilaisuuden raportti on valmistunut ja löytyy Itämeren ohjelman kotisivulta www.spatal.baltic.net. Itämeren seuraava partnerinhakutilaisuus pidetään ensi vuonna Gdanskissa. Lisää tietoa annetaan myöhemmin mm. Alue-Integraattorissa.

Myös kansallisella tasolla on katsottu ajan olevan kypsä uudelle tietoiskulle Interreg IIIB -ohjelmien toteuttamistilanteesta ja rahoitusmahdollisuuksista. Samalla on tarpeen tiedottaa Interreg IIIC -ohjelman avaamisesta. Tällainen tilaisuus järjestetään Helsingissä sisäasiainministeriön tiloissa 11.11.2002 (ks. erillinen ilmoitus s. 7).

Harry Ekestam

Interact-ohjelma käynnistyy vuoden 2003 alkupuoliskolla

Valtioneuvosto päätti syyskuun lopulla Suomen osalta hyväksyä heinäkuussa komissiolle jätetyn ehdotuksen Interreg-ohjelmien koordinoimista ja kokemustenvaihtoa tukeviksi ns. Interact-ohjelmiksi. Ohjelma voidaan hyväksyä, kun kaikki jäsenmaat ovat toimittaneet hyväksymisilmoituksensa komissiolle, todennäköisesti marraskuun alkupuolella. Valtioneuvosto nimesi Suomen edus-

tajiksi ohjelman seuranta- ja ohjauskomiteassa aluekehitysneuvos **Harry Ekestamin** (varamiehenään ylitarkastaja **Petri Haapalainen**) sisäasiainministeriöstä ja aluesuunnittelupäällikkö **Kari Pakarisen** Suomen kuntaliitosta.

Ohjelman ensimmäinen seurantakomiteakokous pidettiin 18.10.2002 Wienissä. Kokous oli luonteeltaan epävirallinen koska ohjelmaa ei ollut

vielä hyväksytty. Puheenjohtajana toimi ohjelman (itävaltalaisen) hallinto- ja maksuviranomaisen edustaja. Suomea edusti Harry Ekestam sisäasiainministeriöstä. Suurin osa kokousajasta meni komitean työjärjestyksen ja sihteeristön budjetin käsittelyyn. Kumpaakaan ei voitu lopullisesti hyväksyä kokouksessa, vaan ne

Jatkuu sivulla 14 >

Urbact-ohjelma kannustaa kaupunkoja yhteistyöhön

Komissio ja ohjelman valmistelijamaa Ranska järjestivät Urbact-yhteisöaloitteen ohjelmaluonnoksesta kokouksen 10.9.2002 Brysselissä. Kaikki jäsenmaat paitsi Irlanti ja Luxemburg olivat kokouksessa edustettuina. Komissiota edustivat **Helander**, **Niessler** ja **Marchal**. Suomea edusti **Pirttimäki** Suomen pysyvästä edustustosta.

Urbact-ohjelman tavoitteena on edistää yli 200 Urban-ohjelmakaupungin keskinäistä yhteistyötä ja hyvien kokemusten vaihtoa. Ohjelman toteuttamisessa kaupunkien osuus on merkittävä, kuten Urban-yhteisöaloitteissakin. Ohjelman kokonaisra-

hoitus on 18,2 miljoonaa euroa, josta komission osuus on 11,9 miljoonaa ja jäsenmaiden 6,3 miljoonaa euroa. Kansallinen rahoitus jakaantuu jäsenvaltioiden välillä Urban II -ohjelmärahoituksen suhteessa.

Ohjelman ensimmäisessä vaiheessa ovat mukana vain kuluva ja edellisen rakennerahastokauden Urban-yhteisöaloite ja Urban Pilot -kaupungit. Suomen Urban-yhteisöaloitekaupungit ovat Joensuu (vain edellinen kausi), Helsinki ja Vantaa. Helsinki on lisäksi Urban Pilot -kaupunki. Toisessa vaiheessa yhteistyössä voi olla mukana myös muita kaupunkia. Tätä mahdollisuutta tarjotaan myös uusille jäsenmaille, joilla ei ole mahdollisuutta laatia Urban II -ohjelmia. Myöhemmin mukaan voidaan

ottaa tavoite 2 -ohjelma ja myös tavoite 1 -ohjelma-alueella sijaitsevia kaupunkia.

Ohjelman hallinto- ja maksuviranomainen tulee todennäköisesti toimimaan Ranskan kaupunkiasioista vastaavan ministeriön yhteydessä. Ohjelmaluonnoksen mukaan perustetaan erityisiä määräaikaista työryhmiä hoitamaan erityistehtäviä. Ohjelman työkielinä ovat ranska ja englanti. Seurantakomiteassa kullakin maalla on yksi ääni ja kaksi edustajaa. Ohjelma on tarkoitus hyväksyä komissiossa vielä tämän vuoden puolella. Ohjelman toiminta alkaisi vuonna 2003. Seuraava valmistelukokous on 29.10. komissiossa.

*Ulla Blomberg
Mika Honkanen*

Interreg IIIC -ohjelma Ohjelman projektihaku alkoi – kokouksia 18.–20.9.2002

Neljän vyöhykkeen C-ohjelmien yhteiskokoukset olivat Rostockissa 18.–19.9. Ensimmäisenä päivänä keskusteltiin ohjelma-asiakirjojen edellyttämän viiden prosentin tarkastuksen järjestämisestä. Projektien tarkastus on sen jäsenmaan vastuulla, josta on projektin vetäjä. EAKR-varojen tarkastustoiminnan asiantuntija **Susanna Rafalzik** Itävallasta toimi kokouksen puheenjohtajana. Hän näki 15 maan tarkastustoiminnan koordinoimisessa useita vaikeuksia ja ehdotti yhteisen tarkastuksen kilpailuttamista riippumattomilla, yksityisillä tarkastajilla. Päätettiin asettaa yhteinen rahoitustarkastusryhmä (Financial Control Group, FCG) selvittämään tarkastuksen järjestämistä ja tekemään ehdotus asiasta.

Toisena päivänä käytiin läpi kaikille vyöhykkeille yhteisiä asiakirjoja ja sovittiin ensimmäisestä projektihhausta. Tässä kokouksessa puheenjohtajana oli kuten seuraavassakin Ruotsin edustaja **Inger Kristiansson** teollisuusministeriöstä. Jäsenmaiden lisäksi kokoukseen osallistui myös Puola, Unkari, Tshekki, Norja ja Sveitsi. Irlannin edustaja ei ollut paikalla. Baltian maat ovat ilmoittautuneet pohjoiseen ohjelmaan. Norja on omalla sopimuksellaan ja rahoituksellaan myös mukana. Tshekki, Slova-

kia, Unkari, Slovenia ja Sveitsi ovat ilmoittautuneet itäisen vyöhykkeen ohjelmaan. Puola harkitsee vielä, jatkautuuko se itä- ja pohjoisvyöhykkeen kesken vai kuuluuko se vain toiseen.

Etelä- ja länsivyöhykkeiden toiminta ei ole vielä täysin päässyt käyntiin, koska sihteeristöjen rekrytointi on kesken eikä komissio ole vielä hyväksynyt etelävyöhykkeen ohjelmaa. Tästä huolimatta päätettiin pitää kiinni yhteisestä hakuajasta. Haku aika on ensimmäisellä kerralla poikkeuksellisen pitkä – kolme kuukautta, jotta hitaammin käynnistyvät sihteeristöt ehtivät järjestäytyä. Hakuajan käynnistää koko Euroopalle yhteinen partnerien haku- ja infotilaisuus 10.–11.10.2002 Valenciassa. Tilaisuus on tarkoitettu erityisesti ns. Individual Projectien ja paikallishallinnon edustajille.

Pohjoisvyöhykkeen ohjelman seuranta- ja hallintokomitean kokous 20.9. sujui ongelmitta. Ohjelman täydennysosa hyväksyttiin ja sopimus hallinto- sekä maksuviranomaisen (Investitions Bank Schleswig-Holstein, IB) kanssa on valmis jäsenmaiden allekirjoitettavaksi.

Kuntatalolla Helsingissä järjestetään Pohjoisen vyöhykkeen informaatio- ja neuvottelutilaisuus 12.–13.11.2002 pohjoisohjelman Ros-

tockin sihteeristön toimesta. Tilaisuus on tarkoitettu lähinnä projektien vetäjätahoille (Lead Partner), jotka voivat tässä tilaisuudessa saada myös yksityiskohtaisia neuvoja hankkeensa eteenpäin viemiseksi.

Ensimmäinen hakukierros C-ohjelman hankkeille on 10.10.2002–10.1.2003. Pohjoisen vyöhykkeen hakemuksista päätetään 27.–28.3.2003 pidettävässä seurantakomitean kokouksessa Saksassa. Hakuasiakirjat (Application Form ja Programme Manual) ovat 10.10. alkaen ohjelman kotisivulla: www.interreg3c.net. Suomalaisille projektivetäjille tulee lisäohjeita valtion vastinrahan hakemisesta SM:n verkkosivulle: [www.intermin.fi/suomi/interreg III C](http://www.intermin.fi/suomi/interreg%20III%20C). Valtion vastinrahoitusta haetaan todennäköisesti marraskuun loppuun mennessä sähköisellä hakemuksella sisäasiainministeriön kirjaamoon (osoite: sm.kirjaamo@sm.intermin.fi). Päätökset valtion rahoituksesta tehdään 51 viikolla. Seuraava haku on aikaisintaan huhti–toukokuussa 2003.

Ulla Blomberg

Lisätietoja saa tarvittaessa alla mainituilta kokouksien osallistuneilta Suomen edustajilta.

Ulla Blomberg (SM) puh. (09) 160 44518
Kari Pakarinen (SKL) puh. (09) 771 253

Espon 2006 -ohjelmassa on meneillään projektihaku

Espon-ohjelmassa (www.espon.lu) on saatu liikkeelle yhdeksän projektia eli melkein puolet koko ohjelman projekteista. Tähän mennessä ohjelmaan on jo kytketty mukaan 48 tutkimuslaitosta ja konsulttia. Viimeisin hakuaika on meneillään kolmen tutkimusteeman osalta. Yksi näistä (2.1.4.) on uusi tulokas ohjelmassa. Pääpartnereita (Lead Partner) alustavine konsortioineen pyydetään ilmoittautumaan 28.10. mennessä teemoissa:

- 1.1.4. Demographic trends and migration
- 2.2.2. Pre-accession aid /Tacis
- 2.1.4. Territorial trends of energy services and networks + territorial impact of EU energy policy

Valitut pääpartneri-laitokset saavat kutsun varsinaiseen hakuvaiheeseen 27. marraskuuta ja lopulliset projektihakemukset jätetään 10.1.2003 mennessä. Hakemuksista päätetään ohjelman seurantakomitean kokouksessa 14.2.2003.

Tutkimusprojekteja vetävistä laitoksista on pulaa. Vetäjäksi aikova laitos on ohjelman kaksivaiheisessa hakuprosessissa strategisesti paremmassa asemassa, jos ilmoittautuu jo ensimmäisellä kierroksella eli ns. pää-

partneri-haussa. Aivan välttämätöntä se ei ole. Lopulliseen hakuun voi osallistua ilman ennakoilmoittautumistakin, mutta oman konsortion muodostaminen jää tällöin kovin myöhäiseen vaiheeseen. Tavalliseksi partneriksi haluava pääsee vähemmällä ja voi hakeutua mukaan vasta lopullisessa hakutilanteessa – ehkä tällöin sellaiseen konsortioon, joka menestyi hyvin esihauussa. Olisi hyvä, jos mahdollisimman moni suomalainen laitos lähtisi mukaan eurooppalaiseen tutkimusohjelmaan.

Yllä oleva haku on julkaistu EU:n virallisessa lehdessä. Hakuteksti löytyy osoitteesta <http://ted.eur-op.eu.int/>. Suomen Espon Contact Point (ECP) antaa tarvittaessa lisätietoa.

Lisätietoja

ECP, Kaisa.Schmidt-Thome@hut.fi, puh. 09-451 4094, 040-0708178

Interreg IIIB ja Interreg IIIC -tietoisku

Itämeren ja Pohjoisen Periferian Interreg IIIB -ohjelmista ja Interreg IIIC -ohjelmasta vastaavat kansalliset viranomaiset järjestävät maanantaina 11 marraskuuta 2002 klo 12.00–16.30 tiedotustilaisuuden ohjelmien toteuttamistilanteesta ja hakumahdollisuuksista. Tilaisuus pidetään sisäasiainministeriön alueiden ja hallinnon kehittämisosastolla, Korkeavuorenkatu 21 (Auditorio). Tilaisuus on tarkoitettu niille, jotka ovat kiinnostuneita ylikansallisesta aluekehitys- ja aluesuunnitteluyhteistyöstä Itämeren alueella, Pohjoisen Periferian alueella tai koko Euroopan puitteissa ja jotka harkitsevat rahoituksen hakemista Interreg IIIB tai IIIC -ohjelmista. Lähdemme siitä, että osallistujilla on perustiedot ohjelmista eikä niitä esitellä tilaisuudessa (saatavilla on kuitenkin ohjelmien esitteitä). Alustajina toimivat Suomen edustajat ohjelmien hallinnossa ja tilaisuus pidetään suomeksi.

Alustava ohjelma:

- 12.00 Tilaisuuden avaus
- 15.15 Itämeren Interreg IIIB – toteuttamistilanne, tulevat painotukset, hankkeiden valmisteluun liittyviä neuvoja
- 15.15 Pohjoisen Periferian Interreg IIIB – toteuttamistilanne, tulevat painotukset, hankkeiden valmisteluun liittyviä neuvoja
- 14.00 Valtion vastinrahoituksen hakeminen Interreg IIIB -hankkeille
- 14.30 Kahvi/Tee
- 14.45 Interreg IIIC -ohjelman käynnistyminen, rahoitusmahdollisuudet
- 15.45 Valtion vastinrahoituksen hakeminen Interreg IIIC -hankkeille
- 16.00 Kysymyksiä, keskustelua
- 16.30 Tilaisuuden päättäminen

Pyydämme tilaisuudesta kiinnostuneita ilmoittamaan osallistumisestaan sähköpostitse Anja Pitkäselle (anja.pitkanen@sm.intermin.fi) 4.11.2002 mennessä. Tilaisuuteen mahtuu noin 80 osallistujaa. Mahdollisiin kysymyksiin vastaa **Harry Ekestam** (puh. 09-160 44509, harry.ekestam@sm.intermin.fi).

HUOM!

Kuntatalolla järjestetään 12.–13.11.2002 Interreg IIIC -ohjelman pohjoisen alueen hakijoille tarkoitettu englanninkielinen tiedotus- ja neuvontatilaisuus, josta tarkemmin erillisessä ilmoituksessa s. 8.

WORKSHOP FOR APPLICANTS & INDIVIDUAL CONSULTATIONS in Kuntatalo, Helsinki, 12 and 13 November 2002

The INTERREG IIC North Joint Technical Secretariat (JTS), supported by the Finnish Ministry of the Interior and the Association of Finnish Local and Regional Authorities, kindly invites all Lead Applicants, located in the North zone programme area, and intending to submit an application to the first round closing on 10 January 2003, to an information workshop, in Helsinki, on 12 and 13 November 2002.

The objective of the workshop is to support Lead Applicants in developing their applications, including the setting up of management and implementation structures for any of the three INTERREG IIC types of operation. In addition, the workshop will provide important information for Lead Applicants on contractual responsibilities including the monitoring and reporting requirements after approval of their operation.

For registration, please fill in the online registration form at www.interreg3c.net until 28th October 2002. If you wish to have an individual consultation please make your appointment by e-mail or phone until 28th October 2002 to Kristin Schwamm, INTERREG IIC North JTS (Phone: +49 (0) 381 45484 5279, Email: kristin.schwamm@interreg3c.net)

To be well prepared, and to increase effectiveness of individual consultations, Lead Applicants are kindly asked to fill in an Operation Idea Form (download at www.interreg3c.net) when registering for the workshop. Please upload the completed Operation Idea Form to the online registration form.

We are looking forward to meeting you in Kuntatalo, Helsinki!

Tuesday, 12 November 2002	
9:00–11:00	Opening
	Presentation of programme framework conditions important for Lead Applicants (application process, responsibilities of the Lead Partner, the subsidy contract, management and implementation of operations, monitoring & reporting)
	Detailed explanation of the application form
11:00–11:30	Coffee break
11:30–13:00	Questions & Answers
	Short individual presentations by Lead Applicants intending to submit an application
13:00–14:00	Lunch break
Afterwards	Individual consultations with Lead Partners of operations (only by prior appointment)
Wednesday, 13 November 2002	
All day	Individual consultations with Lead Partners of operations (only by prior appointment).

Vuoden 2002 neljäs NÄRP-kokous

Vuoden neljäs NÄRP-kokous pidettiin 6.9.2002 Tukholmassa. Samassa yhteydessä pidettiin myös NÄRPin vuosittainen yhteiskokous Nordregion hallituksen kanssa. Suomesta NÄRP-kokoukseen osallistuivat **Harry Ekeström** sisäasiainministeriöstä ja **Risto Kärkkäinen** ympäristöministeriöstä. NÄRPin ja Nordregion yhteiskokoukseen osallistui myös Nordregion hallituksen jäsen **Ulla Blomberg** sisäasiainministeriöstä. NÄRP päätti myöntää 335.000 DKK perifeerisyöttä ja saavutettavuutta koskevaan selvitykseen (joka laatii Spiekermann & Wegener)

sekä yhteensä 500.000 DKK kahteen ns. Norrback-raportin perusteella käynnistettävään hankkeeseen (GOLIN-hanke, työssäkäyntitietohanke). Lisäksi NÄRP hyväksyi Nordregion vuosikertomuksen ja tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2001, käsittelee aluepolitiikkaministerien vastausta Pohjoismaiden neuvoston EU:n aluepolitiikka koskevaan suositukseen sekä sai selostuksen yhteistyöstä IT-sektorin kanssa.

NÄRPin ja Nordregion hallituksen yhteiskokouksessa keskusteltiin yleisesti Nordregion kehityksestä sen viisivuotisella taipaleella (Nordregio

perustettiin 1.9.1997) sekä käsiteltiin jatkokoulutustoiminnan (erityisesti URSA:n) ja tutkimusohjelman nykytilannetta.

NÄRPin seuraava kokous pidetään 30.10.2002 Helsingissä, Pohjoismaiden Neuvoston istunnon yhteydessä. Siihen mennessä lienee valittu myös NÄRPin uusi sihteeri. Edellisenä päivänä (29.10.2002) pohjoismaiden alueministerit (MR-REG) kokoontuvat niin ikään Helsingissä. Ministerit pitävät myös lounaskokouksen Pohjoismaiden Neuvoston elinkeinovaliokunnan kanssa 30.10.2002.

Harry Ekeström

Nordregion tutkimusohjelma puolivälissä

Päivää ennen em. NÄRP-kokousta, 5.9.2002, järjestettiin Nordregion tiloissa Tukholmassa Nordregion tutkimusohjelmaa koskeva seminaari, jossa raportoitiin ja keskusteltiin viisivuotisen tutkimusohjelman ensimmäisen vaiheen tuloksista. NÄRP rahoittaa ohjelmaa yhteensä 10 milj. DKK:lla. Seminaariin osallistuivat

NÄRP, Nordregion hallitus ja tutkimushankkeiden edustajat. Useat ensimmäisen vaiheen projektit koskivat tavalla tai toisella alue/ paikallistason kehitystyötä prosessi- ja kumppanuusnäkökulmasta. Paljon kiinnostavaa keskustelua syntyi mm. **Markku Sotaraudan** alustuksesta aiheesta "In search of Process-Based Regio-

nal Development". Ensimmäisen vaiheen tutkimusraportit julkaistaan Nordregion julkaisusarjassa. Ajatuksena on myös ollut järjestää sarja seminaareja eri pohjoismaissa tutkimustulosten levittämiseksi. Tutkimusohjelman toinen vaihe käynnistyy tämän syksyn aikana. Uudet hankkeet valitaan lokakuun aikana.

Harry Ekeström

Skotlantilais-pohjoismaisen yhteistyön tilanne

Nyt on kulunut runsas vuosi ns. Skibo-konferenssin jälkeen laaditun skotlantilais-pohjoismaisen yhteistyöohjelman hyväksymisestä. Ohjelma nojaa kolmeen pilariin: policy-orientoituneeseen yhteistyöhön (yhteisiä selvityksiä ym.), konkreettiseen hankeyhteistyöhön sekä yhteistyöhön hakijamaihin suunnatuissa hallinnon kehittämistoimissa (esim. twinning-hankeissa). Ohjelman seuranta varten asetettu kontaktiryhmä piti neljännen kokouksensa 27.9.2002 Edinburgissa. Suomesta kokoukseen osallistui **Harry Ekeström** sisäasiainministeriöstä.

Ohjelman perusteella on käynnistetty selvitys, jossa tarkastellaan skotlantilais-pohjoismaisen yhteistyön sisältöä ja edellytyksiä analysoimalla Pohjoisen Periferian Art. 10 ohjel-

man ja Pohjanmeren Interreg IIC-ohjelman rahoittamia yhteistyöhankkeita. Selvityksen tekevät skotlantilainen EPRC-tutkimuslaitos ja pohjoismainen Nordregio-tutkimuslaitos. Selvityksen on määrä valmistua kesällä 2003.

Varsinainen hankeyhteistyö tapahtuu pääasiassa eri EU-rahoitteisten ohjelmien puitteissa ja skotlantilais-pohjoismaisen yhteistyön rooli on lähinnä toimia katalysaattorina ja tiedon levittäjänä. Yhdeksi keskeiseksi välineeksi on kaavailtu skotlantilais-pohjoismaisen yhteistyön omia kotisivuja (www.eprc.strath.ac.uk/nordic). Tarkoituksena on laittaa niille mm. tietoja skotlantilais-pohjoismaisen yhteistyön kannalta kiinnostavista seminaareista, konferensseista ym. tilaisuuksista. Tietoa tällaisista tilai-

suuksista voi lähettää allekirjoittaneelle (harry.ekeström@sm.intermin.fi), joka toimittaa ne eteenpäin laittavaksi kotisivulle. Kaikki kommentit ja ideat kotisivujen kehittämiseksi ovat myös tervetulleita.

Äskettäin on käynnistynyt myös seuraavan suuren skotlantilais-pohjoismaisen yhteistyökongressin valmistelu. Konferenssi järjestetään syyskuussa 2003 Ruotsissa. Konferenssi tulee jakaantumaan policy-orientoituneeseen ja käytännön yhteistyöhön painottuneeseen osaan. Yhtenä keskeisenä teemana tulee olemaan laajentuminen ja EU:n rakennepolitiikka vuoden 2006 jälkeen. Toinen mahdollinen teema on alueellinen yhteistyö Pohjois-Euroopassa (ml. Skotlanti).

Harry Ekeström

MUU KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Kanadassa panostetaan maaseutupolitiikkaan

Maaseutupolitiikka on nostettu Kanadassa poliittisesti varsin vahvasti esiin. Vuonna 1996 liittohallitus teki Canadian Rural Partnership -sopimuksen, joka johti varsin konkreettiseen maaseudun kehittämissuunnitelmaan Federal Framework for Action in Rural Canada. Ohjelman toteuttamista seurataan vuosittaisella parlamentille annettavalla raportilla. Maaseutupolitiikasta vastaa kabinettiministeri ja apulaisministerin statuksen omaava poliittisesti valittu valtiosihteerin, jonka vastuualue on horisontaalinen ulottuen yli hallintosektoreiden. Työssä avustaa maaseutusihkeristö, joka pitää aktiivisesti yhteyksiä eri hallinnonaloille ja alueellisiin toimijoihin (territorial Rural Teams).

Valtiosihteerin **Andy Mitchell** seurueineen tutustui elokuussa suomalaisen maaseudun kehittämiseen.

Vierailun yhteydessä järjestettiin keskustelu, johon osallistui maaseudun kehittämisen asiantuntijoita ministeriöistä ja järjestöistä. Delegaatio vieraili myös sisäasianministeriössä ja tapasi alue- ja kuntaministeri **Martti Korhosen**. Tuntumaa maaseutuun kanadalaiset saivat Hämeessä.

Kanadan maaseudun kehittämisen mittakaava on aivan toinen kuin Suomessa, silti ongelmat tuntuivat olevan hyvin samankaltaisia. Väestön väheneminen, työpaikkojen luominen, liikenne- ja viestintäyhteyksien hoitaminen, peruspalvelujen turvaaminen ja osaamisen edistäminen olivat teemoja, joista suomalaiset ja kanadalaiset vaihtoivat kokemuksia.

Maaseudun kehittämisen toimintatavoista löydettiin opittavaa puolin ja toisin. Kanadalaiset kiittelivät esimerkiksi, että TE-keskuksissa on samas-

sa organisaatiossa maaseutu-, yritys- ja työvoima-asiat. Heillä aluehallinnon yhdistymisessä ei olla näin pitkällä. Sen sijaan Kanadassa keskuksissa toimitaan kootummin ”yhden katon alla” kuin Suomessa. Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän työ ja laaja verkostoituminen kiinnostivat. Toimintamalli on hyvin samanlainen kuin heillä itsellään. Suomessa tätä työtä on kuitenkin tehty pitkään. Suomalaisilla taas olisi oppimista siinä systemaattisuudessa, jolla kanadalaisen maaseudun kehittämisen tavoitteet on määritelty ja seuranta hoidettu.

Kaisa-Leena Lintilä

Lisätietoja Kanadan maaseutupolitiikasta löytyy osoitteesta: www.rural.gc.ca

KANSALLINEN ALUEPOLITIikka

Valtion keskushallinnon yksikköjen ja toimintojen alueellistaminen

Valtion yksikköjen ja toimintojen alueellistaminen käynnistyi hallituksen iltakoulun linjausten pohjalta 4.10.2000. Valtiosihteerin **Rauno Saaren** puheenjohtamalla toimiva alueellistamisen koordinaatioryhmä sekä alueellistamissihteeristö asetettiin viemään toimintaa eteenpäin. Koordinaatioryhmän työ keskittyi aluksi linjausten, normiperustan sekä strategian luomiseen ja vahvistamiseen ja se tuotti seuraavat tulokset:

- 15.4.2001 valtioneuvoston ohje valtion yksiköiden ja toimintojen sijoittamisen valmistelusta ja käsittelystä;
- 8.11.2001 valtioneuvoston periaatepäätös valtion toimintojen sijoittamisen strategiasta;
- 16.5.2002 laki (362/2002) ja 27.6.2002 valtioneuvoston asetus (567/2002) valtion yksikköjen ja toimintojen sijoittamista koskevasta toimivallasta.

Toimivaltalain tavoitteen mukaisesti sijoittamispäätökset 1) turvaavat valtion tehtävien tuloksellisen

hoitamisen; 2) edistävät maan tasapainoista alueellista kehitystä, tukevat työllisyyttä maan eri osissa ja turvaavat työvoiman saantia valtion tehtäviin; sekä 3) perustuvat kaikkia hallinnonaloja koskevaan yhtenäiseen käytäntöön ja kansanvaltaiseen päätöksentekoon. Lakiin liittämässään lausumassa eduskunta edellyttää hallituksen huolehtivan siitä, että sijoittamispäätöksessä painotetaan erityisesti alueellisia näkökohtia ja vaikutuksia.

Ministeriöiden on aina selvitettävä valtion keskushallinnon yksikköjen ja valtakunnallisesti tai keskitetyksi hoidettavien valtion toimintojen sijoittamismahdollisuudet pääkaupunkiseudun sijasta maan muihin osiin, erityisesti aluekeskuksiin, kun 1) perustetaan uusi yksikkö; 2) laajennetaan olemassa olevaa toimintaa olennaisesti; tai 3) organisoidaan olemassa olevaa toimintaa merkittävästi uudelleen. Säädettyä ilmoitus- ja selvitysmenettelyä sovelletaan myös

siltoin kun pääkaupunkiseudun ulkopuolella sijaitsevia alueellisia ja paikallisia valtion yksiköitä tai toimintoja lakkautetaan tai supistetaan. Ennen päätöksentekoa ministeriön tulee saada alueellistamisen koordinaatioryhmän lausunto sijoituspaikkaehdotuksesta taikka lakkauttamis- ja supistamissuunnitelmista. Koordinaatioryhmä voi suosittaa asian siirtämistä valtioneuvoston yleisistunnon ratkaistavaksi.

Alueellistaminen ja valtion keskushallinnon uudistaminen ovat yhden-suuntaisia toimenpiteitä. Valtion keskushallinnon uudistamista koskevassa iltakoulumuistiossa 20.6.2001 hallitus totesi mm., että on syytä selvittää mahdollisuudet korvata valtion keskushallinnosta poistuvaa työvoimaa palkkaamalla uutta henkilöstöä muualle Suomeen joko keskushallinnon kokonaisia yksiköitä samalla uudelleen sijoittamalla tai siirtämällä toimintoja alue- ja paikallishallinnon vastuulle. Uudistamishankkeen lop-

puraportissa 28.6.2002 esitetään hallinnon rakenteen kehittämisperiaatteina mm. seuraavat kannanotot:

- Operatiiviset tehtävät sijoitetaan ministeriötä alemmalle tasolle.
- Ministeriöstä ja muusta keskushallinnosta siirretään alue- ja paikallistasolle kaikki ne tehtävät, joiden osalta se on mahdollista.
- Aluehallintoviranomainen voi alueellisen vastuunsa ohella toimia myös rajatun tehtäväkokonaisuuden valtakunnallisena vastuuyksikkönä.
- Jos siirto alue- ja paikallistasolle ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista, operatiiviset tehtävät siirretään olevalle keskushallinnon yksikölle tai keskushallinnon operatiivisia tehtäviä varten perustetaan virasto.
- Ministeriöiden ja muidenkin hallinnon yksiköiden ydintoiminnan tehostamiseksi ja hallinnon rakenteiden keventämiseksi tukipalvelujen hoitoa siirretään ja keskitetään siihen erikoistuneille palvelutuottajille.
- Tulevaisuudessa keskushallinnon toimintoja sijoitetaan enenevästi pääkaupunkiseudun ulkopuolelle. Uudelleensijoituksessa käytetään hyväksi tiedossa olevaa lähivuosien suurta henkilöstön poistumaa. Uutta henkilökuntaa palkataan keskushallinnon palvelukseen erikseen laadittavien suunnitelmien mukaisesti aluekeskuksiin.

Hallitus päätti iltakoulussaan 11.9.2002, että ministeriöryhmä jatkaa työtään keskushallintouudistuksen, mm. edellä mainitut kannanotot sisältävien linjausten toteuttamiseksi.

Hallinnonaloittainen alueellistamismahdollisuuksien selvittäminen etenee kahdella linjalla. Yhtäältä selvitetään valtion keskushallinnon 1) tukitehtävien alueellistamismahdollisuudet sekä toisaalta muiden toimintojen, mm. 2) hallinnollisten päätösten, kuten lupa- ja valvonta-asioiden valmistelun, 3) tilastointi-, informaatio-, tutkimus-, selvitys- ja arviointitehtävien sekä muiden atk-intensivisten tehtävien sekä 4) alue- ja paikallistasolle soveltuviin muiden lähinnä operatiivisten tehtävien alueellistamismahdollisuudet. Potentiaalisten alueellistamispaikkakuntien, erityisesti aluekeskusten toiminnalliset profiilit, kuten työmarkkinoiden rakenne ja laatu, osaaminen sekä yhteydet ja saavutettavuus selvitetään ja sovitetaan yhteen eri hallinnonalojen alueellistamismahdollisuuksien kanssa.

Myös yksittäisiä alueellistamispäätöksiä on jo tehty. Näitä ovat mm. poliisin tietohallintokeskuksen siirtä-

Ennakointi ja alueiden kehitys

'Ennakointi – foresight' on viime aikoina noussut EU:n puitteissa merkittäväksi suunnittelumetodiksi sekä teknologian kehityksen että alueellisen kehityksen arvioinnissa. Verratuna ennustamiseen (forecast) ennakointi on laaja-alainen käsite, joka sisältää niin tutkimukseen, suunnitteluun kuin toteutukseenkin liittyviä elementtejä. 'Thinking, debating, shaping the Future' on DG-Reserchin tunnuslause teknologiaennakoinnin osalta. Siinä ilmenee ennakoinnin keskeinen sisältö: tutkimus ja selvitys, vuorovaikutus ja yhteistyö, toiminta ja luovuus. Ennakoinnista on pidetty useita EU:n järjestämiä seminaareja, joissa on pohdittu sekä menetelmiä että sovellutuskohteita ja tuotu esiin erilaisia toteuttamismalleja. Syyskuussa Brysselissä pidettyyn seminaariin 'Europe's Regions shaping the Future', osallistui yhteensä yli 300 henkilöä sekä jäsenmaista että ehdokasmaista.

European Reserch Area -teeman (ERA) puitteissa on EU:n osalta tiivistetty yhteistyötä DG Reserchin, DG Region ja DG Enterprises välillä tavoitteena voimistaa osaamisen ja innovaatiotoiminnan alueellista ulottuvuutta. Brysselin seminaarissa nousi esille EU:n tutkimuspuiteohjelmien kasvava merkitys myös alueiden kehittämistyössä. Innovaatiotoimintaan painottuvia alueellisia projekteja on käynnistetty kymmeniä eri puolilla Eurooppaa. Lissabonin päätöslauselman mukaan EU:n tukea t&k-toimintaan sekä innovaatioiden kehittämiseen tullaan lisäämään, mikä korostaa tutkimus- ja kehittämisrahoituksen kasvavaa merkitystä alueille tulevaisuudessa. Suomessakin tulee tarkkaan seurata ja arvioida puiteohjelmien ja ERAn avaamia uusia mahdollisuuksia alueiden näkökulmasta.

Suomessa on sovellettu eräänlaista ennakointimenettelyä alueellisessa kehittämistyössä jo pitkään. Maakuntien kehittämissuunnitelmia on laadittu vuosien kuluessa useita, mutta yhtä usein ne ovat jääneet 'vain suunnitelmiksi'. Ennakointiprosessissa korostetaan strategisten paino-

pisteiden ja tärkeiden hankkeiden määrittelyn lisäksi entistä enemmän niiden toteuttamista ja siihen tarvittavaa eri osapuolten yhteistyötä. Uudessa aluelaisissa nämä ennakkoinnin keskeiset periaatteet tulevat voimakkaasti esille. Maakuntien suunnitelmat ja ohjelmat laaditaan alueilla yhteistyössä eri toimijoiden kesken ja niihin liittyy tärkeänä osana toteuttamissuunnitelma. Parhaimmillaan maakuntaohjelmissa yhdistyvät kokonaisuudeksi kehitysarviot, strategiat, hankkeet ja yhteistyö niiden toteuttamiseksi.

Eri sektoriviranomaiset toimivat oman alansa asiantuntijoina tulevan kehityksen ennakoijina ja voivat antaa merkittävän panoksen myös alueelliseen kehittämistyöhön. Tästä esimerkkinä on OPM:n käynnistämä 'Koulutustarjonta 2008' -projekti, jossa yhdessä maakuntien kanssa arvioidaan koulutuksen määrällisiä ja laadullisia tavoitteita ja painopisteitä. Työministeriön vetämässä 'Työvoima 2020' -projektissa selvitetään yhteistyössä eri sektorien ja alueiden kanssa väestön, työvoiman ja tuotannon tulevaa kehitystä. Molemmille projekteilla on tärkeä tehtävä pitkän aikavälin linjauksia koskevan päätöksenteon tukena. Kuntaliiton ja maakuntien liittojen yhteisessä 'Suomi2020' -projektissa pohditaan yhdessä VTT:n asiantuntijoiden kanssa uudenlaista sisältöä ja metodeja alueiden kehittämiseksi. Keskeisenä ideana on kehittää ennakoivan ohjannan puitteet ja malli, jonka avulla arvioidaan maakuntien menestystekijöitä, niiden toteutusta ja vaikutuksia. TE-keskuksissa on jo muutaman vuoden ajan systemaattisesti kehitetty ennakointiin liittyviä menetelmiä ja tausta-aineistoja ja nyt luodaan yhteistä strategiaa, jolla ennakointi kytketään aktiiviseksi osaksi TE-keskusten toimintaa. Eri tahoilla näyttää olevan kohtuullisen paljon alueelliseen ennakointityöhön liittyvää aktiivisuutta, mikä on hyvä merkki ajatellen sitä laajaa yhteistyötä jota tarvitaan mm. maakuntien ohjelmia laadittaessa.

Ilkka Mella

minen Rovaniemelle, hätäkeskusyksikön sijoittaminen Poriin, asehallinto- ja arpaajavaltoväestöyksikön Riihi-

mälle sekä turvallisuusalan valvontayksikön Mikkeliin.

Ippo Takanen

Aluekeskusohjelma-alueille ohjeet ensi vuoden toiminnan ja talouden suunnitteluun

Syyskuun lopussa sisäasiainministeriö lähetti aluekeskusohjelma-alueille ohjeet ensi vuoden toiminta- ja taloussuunnitelmien laadintaa varten. Toiminta- ja taloussuunnitelmat tulee toimittaa sisäasiainministeriöön 3.1.2003 mennessä.

Aluekeskusohjelmien vuoden 2003 toiminnan suunnittelussa korostuu alueen oman toiminnan jatkuvan arvioinnin merkitys. Ohjelma-alueita veloitetaan pohtimaan ja määrittämään, mikä on aluekeskusohjelmityön tuoma lisäarvo seudun kehittämiseen sekä sen suhde muihin maakunnassa ja seudulla käynnissä oleviin ohjelmiin. Niin ikään ohjelma-alueiden tulee arvioida sitä, miten omalla alueella toteutetaan aluekeskusohjelman perusajatusta kaupunkiseudun elinvoiman laajalaisesta kehittämisestä. Tähän liittyen alueiden tulee esittää ne toimenpiteet, jotka tullaan toteuttamaan ensi vuoden aikana kaupunkiseudun sosiaalisen eheyden lisäämiseksi.

Vuoden 2003 lopulla suoritettavan aluekeskusohjelman väliarvioinnin yhteydessä päätetään siitä, mitkä nimetyistä alueista jatkavat työtään koko ohjelmakauden eli vuoden 2006 loppuun saakka. Tämän vuoksi ohjelma-alueiden odotetaan esittävän toimintasuunnitelmissaan, miten ohjelmityössä on huomioitu ja tullaan huomioimaan sisäasiainministeriön asiantuntijaraadin nimeämisen vaiheessa antama ohjelmakohtainen palautte. Ohjelma-alueiden tulee myös kertoa, miten ohjelmityössä toteutuvat ohjelmien valintakriteereinäkin olleet sekä seurannan ja arvioinnin kannalta keskeiset toimintamallit; seudullis-

suus, kumppanuus, sitoutuminen, verkostoituminen ja osallisuus.

Seudullisuusnäkökulma perusrahoituksen lähtökohtana

Aluekeskus- ja kaupunkipoliittisiin toimiin on vuoden 2003 valtion talousarvioesityksessä osoitettu yhteensä 7,2 miljoonaa euroa. Kun otetaan myös edellisiltä vuosilta siirtyneet varat huomioon, pystytään näillä resursseilla turvaamaan ohjelmien keskeisten toimenpiteiden toteutuminen ja jatkuvuus. Perusrahoituksen ulkopuolelle kun jäävät kaupunkiseutujen isot investointihankkeet, sekä aikaisemmin käynnistetyt ja muuta kautta rahoitettavat kärkihankkeet.

Ohjelmityön kehittämiseen, seudullisuuden edistämiseen ja yhteistyömuotojen ja -rakenteiden vahvistamiseen edellytetään osoitettavan tarvittavat voimavarat. Aluekeskusohjelmille suunnattava perusrahoitus ei siis kohdistu yksinomaan hanke-toiminnan käynnistämiseen. Ensi vuoden perusrahoituspäätösten valmistelussa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että perusrahoituksen piiriin kuuluvat toimenpiteet toteutetaan seudullisesti tai niillä ainakin on seudullista vaikuttavuutta.

Ensi vuoden toiminnan suunnittelussa korostetaan kumppanuutta ja sitoutumista

Sisäasiainministeriö edellyttää, että toiminta- ja taloussuunnitelmien laadinta perustuu aluekeskusohjelma-alueiden kuntien, maakuntien liitto-

jen ja valtion aluehallintoviranomaisten keskinäisiin neuvotteluihin ja niiden perusteella syntyneeseen yhteiseen näkemykseen ohjelman toteutuksesta ja keskeisten hankkeiden rahoituksesta. Näistä neuvotteluista syntyneet keskusteluasiakirjat tulee myös liittää osaksi toiminta- ja taloussuunnitelmaa. Perusrahoituspäätösten valmistelussa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, mitä ko. neuvotteluissa on sovittu niiden hankkeiden toteuttamisesta jatkossa, joiden käynnistämiseen haetaan perusrahoitusta.

Aluekeskusohjelma-alueen operationaalisen johdon sitoutuminen ohjelman toteuttamiseen on tärkeää. Hakijaorganisaation päätöksentekojen eli kaupunginhallituksen, kuntayhtymän hallituksen tai seutuhallituksen tulee hyväksyä perusrahoitusanomuksen pohjana oleva toiminta- ja taloussuunnitelma.

Aluekeskusohjelmien toimintasuunnitelmista tullaan laatimaan kattava yhteenvetopaketti heti alkuvuodesta kokonaiskuvan saamiseksi aluekeskusohjelmissa tehtävistä toimenpiteistä ja myös ohjelmien merkityksestä seudullisessa ja maakunnallisessa kehittämisessä. Myös vuoden 2002 toimintakertomuksista laaditaan yhteenveto, jossa toivottavasti voidaan jo nostaa esiin hyviä käytäntöjä ja onnistuneita ratkaisuja esimerkiksi seudullisen yhteistyömuotojen kehittämisessä.

Mari Kortesoja
mari.kortesoja@sm.intermin.fi

Osaamiskeskusohjelman tarkistus

Osaamiskeskusohjelmaa toteuttavat parhaillaan 14 alueellista osaamiskeskusta ja valtakunnalliset puutuote- ja elintarvikealan verkosto-osaamiskeskukset, jotka valtioneuvosto on nimennyt vuosiksi 1999–2006. Ohjelmaa koordinoivan asiantuntijatyöryhmän esityksestä sisäasiainministeriö tarkistaa syksyn kuluessa osaamiskeskusten ja siihen sisältyvien osaa-

misalojen määrää. Ohjelman tarkistuksen työkaluina työryhmä on käyttänyt nykyisten osaamiskeskusten toiminnan väliarviointia ja avointa hakumenettelyä.

Osaamiskeskusten väliarviointi on antanut aineksia ohjelman tarkistukseen. Väliarviointiin ensisijaisena tavoitteena on nykyisten osaamiskeskusten toiminnan tehostaminen ja

kehittäminen ja vasta toissijaisesti ohjelman linjausten tarkistaminen. Yhtään osaamiskeskusta ei arvioinnin tulosten perusteella ehdoteta lopetettavaksi, sen sijaan joitakin osaamisalamuutoksia arvioinnin perusteella tullaan tekemään. Arvioinnin pohjaksi kerättiin mittava ja osin ai-
nutlaatuinen aineisto ja sitä tullaan käyttämään myöhemmin hyväksi

myös muissa yhteyksissä. Ohjelman väliarviointiraportti julkistetaan näillä näkymin marraskuun loppupuolella.

Ohjelman tarkistamiseen liittyvä haku avattiin toukokuussa ja se koski uusia ohjelmaehdotuksia sekä valtioneuvoston neljä vuotta sitten nimeämien nykyisten osaamiskeskusten mahdollisia osaamisalojen lisäyksiä, vähennyksiä ja muutoksia. Ohjelmaan jätettiin määräaikaan 30.8.2002 mennessä 29 hakemusta, joista 18 oli kokonaan uusia ehdotuksia ja 11 nykyisten keskusten osaamisalojen muutosesityksiä. Ohjelmaehdotukset liittyivät kaiken kaikkiaan 39 eri osaamisalaan, joihin perehtymiseen työryhmä on syksyn edetessä käyttänyt paljon aikaa. Osaamisala on alueiden kansainvälisesti korkeatasoinen osaamisen erikoisala, jota pyritään ohjelman avulla pitkäjänteisesti hyödyntämään mm. kehittämällä alalle uutta liiketoimintaa ja

työpaikkoja sekä parantamalla yritysten kilpailukykyä. Eri alueilta ja aloilta valintaprosessin kuluessa kertynyttä kokemusta pyritään hyödyntämään myös sisäasiainministeriön muussa alueellisen innovaatiopolitiikan valmistelutyössä. Tämä työ on vasta käynnistymässä.

Osaamiskeskustyöryhmä esitti 17.10. sisäasiainministeriölle, että ohjelmaan valitaan viisi uutta keskustta: Hyvinkään seudun nosto- ja siirtoalan, Kokkolan seudun kemian, Hämeen ammatillisen osaamisen sekä Raahen–Nivalan ja Tornion seudun metallituotteiden ja matkailun verkosto-osaamiskeskukset. Samalla osaamiskeskustyöryhmä esitti, että nykyisten osaamiskeskusten osaamisaloja täydennetään Seinäjoen seudulla, Kainuussa, Kaakkois-Suomessa, Oulun seudulla, Uudellamaalla ja Varsinais-Suomessa. Lisäksi eräiden nykyisten osaamisalojen sisältöä esitettiin laajennettavaksi.

Työryhmä hyväksyi Kuopion seudun osaamiskeskusten esittämän terveydenhuollon teknologia-osaamisalan sisällön laajentamisen ja esittää Jyväskylän seudun osaamiskeskusten osalta nanoteknologian hyödyntämistä nykyisillä osaamisaloilla paperinvalmistuksessa ja energia- ja ympäristöteknologian aloilla. Lisäksi työryhmä esitti Multipolis-hankkeen sisällyttämistä Oulun seudun osaamiskeskusohjelmaan ja Tampereen seudun osaamiskeskusten esittämän asiantuntijapalvelut – osaamisalan sisällyttämistä nykyisiin osaamisaloihin. Työryhmä ottaa huomioon em. muutokset varaamalla niiden toteuttamiseen resurssit vuoden 2003 perusrahoituksesta. Muut nykyiset osaamiskeskukset jatkavat entisiin osaamisaloihin.

Ehdotukset arvioineessa osaamiskeskustyöryhmässä ovat edustettuna keskeisten ministeriöiden, tutkimuksen, koulutuksen, elinkeinoelämän ja eri alojen asiantuntijoita. Ohjelmaehdotuksia arvioitiin huippuosaamisen määrän ja laadun perusteella sekä osaamisen käytettävyyttä uuden ja olemassa olevan liiketoiminnan kehittämisen kannalta. Lisäksi otettiin huomioon ohjelman toimenpiteiden arvioitu vaikuttavuus, ohjelman organisointi ja eri toimijoiden sitoutuminen ohjelman toteuttamiseen. Nykyisten osaamiskeskusten osaamisalojen muutosesityksiä tarkasteltiin luonnollisesti myös ohjelman väliarvioinnin tulosten valossa.

Työryhmän mukaan ohjelmaehdotukset olivat korkeatasoisia ja laadultaan tasaisia. Merkittävänä uutena piirteenä on, että eri alueiden suuret veturiyritykset ovat aiempaa aktiivisemmin mukana ehdotettujen alojen kehittämistyössä, mikä selkeästi lisää ohjelmissa esitettyjen toimenpiteiden uskottavuutta. Useissa ohjelmaehdotuksissa, esimerkiksi Oulun seudun (Multipolis-hanke), Kaakkois-Suomen, Perämeren kaaren (Raahen–Nivala–Tornio) ja Varsinais-Suomen ohjelmissa alueellista vaikuttavuutta on yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ulotettu aiempaa laajemmalle, jopa yli maakuntarajojen. Tämä tukee hyvin myös nykyisiä kansallisia innovaatiopolitiikan linjauksia.

Hallitus on vuoden 2003 talousarvioehdotuksessaan esittänyt eduskunnalle, että vuonna 2003 maakunnan kehittämisrahasta osoitetaan osaamiskeskusten perusrahoitukseen 8,2 milj. euroa. Kuluvaan vuoteen

Uudet keskukset ja niiden edustamat osaamisalat

Hyvinkään seudun osaamiskeskus	Nosto- ja siirtoala
Kokkolan seudun osaamiskeskus	Kemia
Hämeen osaamiskeskus	Ammatillinen osaaminen ja e-oppiminen
Raahen–Nivalan–Tornion verkosto-osaamiskeskus	Metallituotteet ja teollisuuden kunnossapitopalvelut
Matkailun verkosto-osaamiskeskus	Matkailu

Muutokset ja osaamisalalisäykset nykyisissä osaamiskeskuksissa (muutokset kursivilla)

<i>Seinäjoen seudun osaamiskeskus</i>	<i>Älytekniikka</i>
<i>Kainuun osaamiskeskus</i>	<i>Elintarvike</i>
<i>Kaakkois-Suomen osaamiskeskus</i>	<i>Mittaustekniikka (Kajaani)</i>
	<i>Kamarimusikki (Kuhmo)</i>
	<i>Korkean teknologian metallirakenteet</i>
	<i>Metsäteollisuuden prosessit ja järjestelmät</i>
	<i>Logistiikka</i>
<i>Oulun seudun osaamiskeskus</i>	<i>Venäjä liiketoimintaympäristönä</i>
	<i>Tietoteollisuus</i>
	<i>Lääketieteen tekniikka ja biotekniikka</i>
<i>Uudenmaan osaamiskeskus</i>	<i>Ympäristöteknologia</i>
	<i>Kulttuuri, uusmedia ja digitaaliset oppimispalvelut</i>
	<i>Lääketieteen ja hyvinvoinnin teknologia</i>
	<i>Aktiivimateriaalit ja mikrosysteemit</i>
	<i>Geeniteknologia ja molekyylibiologia</i>
	<i>Ohjelmistotuote-liiketoiminta</i>
<i>Varsinais-Suomen osaamiskeskus</i>	<i>Biomateriaalit, diagnostiikka ja lääkekehitys</i>
	<i>Kulttuuri- ja sisältötuotanto</i>
	<i>Materiaalien pintatekniikka (meri-, metalli- ja graafinen teollisuus)</i>
	<i>ICT</i>

verrattuna lisäystä on 3,1 milj. euroa, mikä mahdollistaa viiden uuden osaamiskeskusohjelman osarahoituksen ja nykyisten keskusten toiminnan tehostamisen, mukaan lukien uudet osaamisalat ja osaamisalojen sisältöjen laajennukset.

Työryhmän esitystä käsitellään seuraavaksi Hallinnon- ja aluekehityksen ministerityöryhmässä 24.10.2002, minkä jälkeen valtioneuvosto tekee mahdollisimman nopeasti päätöksensä uusista osaamiskeskuksista ja -aloista. Tällöin myös uudet keskuksat voivat aloittaa ohjelmansa toteuttamisen jo heti vuoden alusta.

Mika Pikkarainen

MUUT ASIAT

”Niin pitkä matka on suatolle Suhmuraan”

Maaseudun yritystoimintaseminaari 6.11.2002 Pyhäselän Suhmurassa.

Alustajina mm. Metson hallituksen pj. **Pertti Voutilainen**, Soneran yksikön johtaja **Heikki Kangas** ja MTK:n valtuuskunnan pj. **Juha Saikkonen**. Seminaari on ilmainen, Sonera Oyj tarjoaa lounaan.

Seminaarin järjestäjinä ovat syrjäisen maaseudun teemaryhmä ja Yrityskummit ry. yhdessä maaseutumatkailun teemaryhmän ja e-työn yhteistoimintaryhmän kanssa.

Tarkempia tietoja: **Matti Sippola** puh. 09-160 44505, **Hannu Ala-Sippola** puh. 09-771 2140 tai **Kimmo Sillanpää** puh. 017-760 7752. Ilmoittautumiset: Aluekehityssäätiö, Alamäentie 6 A, 74300 SONKAJÄRVI; e-mail: tarja.kauppinen@aluekehityssaatio.fi

Jatkoa sivulta 5 >

pyritään hyväksymään kirjallisella menettelyllä myöhemmin syksyn aikana. Sama koskee ohjelman täydennysosaa. Wienein perustettavan yhteisen sihteeristön henkilökunnan (5 henkeä) rekrytointi alkaa lähiaikoina. Työpaikkailmoitukset laitetaan mm. sisäasiainministeriön kotisivulle (www.intermin.fi) marraskuun puoliväliin mennessä hakuaika päättyy marraskuun lopussa. Henkilöt on

tarkoitua valita helmikuussa ja sihteeristön arvellaan olevan toimintavalmis maaliskuussa. Siihen asti sihteeristötehtäviä hoitaa sihteeristön isäntäorganisaatio (ÖIR – Austrian Institute for Regional Studies and Spatial Planning). Kokouksen aikana kävi ilmi että ohjelman käynnistyminen lykkäytyy muutamalla kuukaudella aiemmin kaavailusta. Seuraava seurantakomiteakokous pidetään ensi vuoden helmikuussa tai maaliskuussa ja vasta sen jälkeen voi ohjelman toteuttaminen toden teolla alkaa. Potentiaalisille INTERACT-toimintapisteille (kaikki nykyiset Interreg-sihteeristöt EU:ssa, noin 70 kpl) tarkoitettu tiedotustilaisuus pidetään joko hieman ennen joulua tai (todennäköisemmin) ensi vuoden alussa. Laajemmalle joukolle tarkoitettu tiedotustilaisuus pidetään seurantakomiteakokouksen jälkeen.

Harry Ekestam

SVENSK RESUMÉ

■ Finland lider av bestående regionala handikapp

Beredningen av nästa strukturfondsperiod, som börjar fr.o.m. år 2007, är i full gång i kommissionen. Denna beredningsrunda blir den svåraste hittills för Finland ur regional- och strukturpolitisk synpunkt. En ledande princip är nämligen att visa solidaritet mot de nya medlemsländerna, bl.a. genom att även i framtiden bevilja mål 1-status endast åt regioner vars BNP ligger under 75 % av unionens genomsnitt – ett kriterium som Finlands nuvarande mål 1-regioner i Norra och Östra Finland inte uppfyller. Med hänvisning till de bestående handikapp dessa regioner lider av, såsom extremt gles bosättning och svåra klimatförhållanden, vidtar Finland dock alla åtgärder för att deras mål 1-status ska bibehållas. Vidare bör strukturfondsförvaltningen förenklas och antalet program minskas.

Pekka Kilpi

■ Nyheter från Bryssel

En livlig regionalpolitisk höst är i full gång. Utvidgningsförhandlingarna pågår under stark tidspress; målet är att besluta om utvidgningen i Köpenhamn 12-13.12.2002. Samtidigt försöker man hitta sätt att förenkla strukturfondernas förvaltning och bereder den kommande

strukturfondsreformen. Man diskuterar bl.a. det kommande mål 2-programmets innehåll, en regionalisering av mål 3, samt möjligheten att sammanslå målen 2 och 3. Den för Finland viktigaste strukturfondsrelaterade frågan är hur de gles bosatta områdena i landets norra och östra delar ska fås inom mål 1/6.

Paavo Pirttimäki

■ Generaldirektör Guy Crauser besökte Finland

Guy Crauser, generaldirektör för EU-kommissionens generaldirektorat för regionalpolitik, besökte Norra Österbotten 2-5.10.2002. I diskussioner med minister Korhonen sade han – utan att ta ställning till Finlands mål 1-regioners framtida status – att kommissionen främst ser mål 1 som ämnat för de nya medlemsländerna, men att de länder som faller utanför mål 1 som en följd av utvidgningen utgör en annan målgrupp för kohesionspolitiken. Crauser ansåg vidare det vara omotiverat att fortsätta använda mål 2 närmast för att delfinansiera statliga stödåtgärder. Han uttalade sin beundran för det finländska samhällets förmåga till strukturomvandling.

Mårten Johansson

■ NUTS-förordningen utfärdas snart

Innehållet i Europaparlamentets och rådets förordning om

gemensam nomenklatur för regionala statistiska enheter (NUTS) har godkänts. Den nuvarande NUTS-klassificeringen (1, 2, 3) är därmed stadfast. Detta innebär samtidigt att Finlands NUTS 2-regioner (Södra, Västra, Östra och Norra Finland samt Åland) stadfastas som alliansbaserade. Förordningen gäller inte regioner som är mindre än NUTS 3 (landskap), men avsikten är att utreda behovet av NUTS 4-regioner (i Finland ekonomiska regioner) efter att förordningen godkänts. Finland har drivit hårt på behovet av NUTS 4-regioner.

Ilkka Salonen

■ Jämställdhet i strukturfondsverksamheten

I juni ordnades i Santander det tredje europeiska seminariet om strukturfonder och jämställdhet. I seminariets slutkläm betonades att jämställdhetstemat är viktigt i alla program och alla fonders projekt, och således inte kan betraktas enbart som en angelägenhet för ESF. I seminariets arbetsgrupper utbyttes erfarenheter om förfaringsätt och problem vid främjandet av jämställdhet. Bland annat dryftade man olika sätt att definiera och mäta jämställdhet.

Kaisa-Leena Lintilä

■ Hur är det med nätverk inom ditt projekt?

Är det aktuellt att skapa nätverk inom ditt projekt? Networking är en central del av ESF-verksamheten, men att bygga upp ett eget nätverk är inte det lättaste. Till stöd för projektverksamheten lanseras därför Vivetor, en virtuell nätverkstutor som du hittar på www.vilmamedia.fi/vivetor/ eller via www.esr.fi. Välkommen att bekanta dig med Vivetor!

■ Nytt om Interreg IIIA och IIIB

De möten för Interreg IIIA-programmens övervakningskommittéer som var inbokade för oktober-november har annullerats. Programmens övervakningskommittéer samlas således nästa gång först inkommande vår. För IIIB-programmens del har ansökningstiden för den tredje ansökningsrundan gått ut. Ungefär det förväntade antalet ansökningar inkom. Vidare ordnades en framgångsrik internationell partnersamtalställning på Island 13–14.9.2002 inom ramen för programmet Nordisk Periferi. Även nationellt ska det informeras om IIIB-programmen och de nya IIIC-programmen: ett informationstillfälle äger rum i inrikesministeriets utrymmen 11.1.2002.

Harry Ekestam

■ Interact-programmet startas i början av 2003

Interact-programmet, som ska stöda koordination och utbyte av erfarenheter inom Interreg-programmen, godkänns så fort alla medlemsländer tillställt kommissionen sitt officiella medgivande – troligen i början av november. Programmets första (informella) övervakningskommittémöte hölls i Wien 18.10.2002, och snart inleds rekryteringen av personal till programmets sekretariat, som förlagts till Wien och torde inleda sin verksamhet i mars-april. Själva programmet börjar genomföras något senare än planerat, i februari eller mars 2003. Mer information om Interact följer inom de närmaste månaderna.

Harry Ekestam

■ Urbact-programmet sporrar städer till samarbete

Programmet Urbact syftar till att främja inbördes samarbete och utbyte av erfarenheter mellan de totalt över 200 Urban-programstäderna. Frankrike, som berett programmet, och kommissionen tillkallade ett möte om programutkastet i Bryssel 10.9.2002. Det är meningen att kommissionen ska godkänna programmet under detta år, så att verksamheten kan inledas 2003. Nästa möte blir 29.10.

Ulla Blomberg och Mika Honkanen

■ Om Interreg IIIC

Gemensamma möten för alla fyra zoners C-program hölls i Rostock 18–19.9.2002. Deltagarna diskuterade bland annat övervakningen av programmen och fattade beslut om den första projektsökningsrundan, som inleddes 10.10.2002 och pågår till 10.1.2003. Ett informations- och förhandlingstillfälle om programmet Nordlig Zon ordnas i Helsingfors 12–13.11.2002. Mer information finns på www.interreg3c.net samt på inrikesministeriets sidor under [www.intermin.fi/suomi/interreg III C](http://www.intermin.fi/suomi/interreg%20III%20C). Nästa ansökningsrunda blir tidigast i april 2003.

Ulla Blomberg

■ Projekt söks inom programmet Espon 2006

Inom programmet Espon 2006 (www.espon.lu) söker man ansvariga projektledningsinstanser. Intresserade parter bör anmäla sig före 28.10.2002. Mer information inne i tidningen och på <http://ted.eur-op.eu.int/>.

Kaisa Schmidt-Thome

■ Information om Interreg IIIB och IIIC 11 november

De nationella myndigheterna som ansvarar för Interreg IIIB- och IIIC-programmen Östersjön och Nordisk Periferi ordnar 11.11.2002 kl. 12.00–16.30 ett informationstillfälle om programmens genomförande och möjligheterna att ansöka om medel. Platsen är inrikesministeriets avdelning för region- och förvaltningsutveckling, Högbergsgatan 21 (Auditoriet). Anmälningar riktas till Anja Pitkänen (anja.pitkanen@sm.intermin.fi) senast 4.11.2002.

Harry Ekestam

■ Information och råd för Interreg IIIC-ansökande 12–13 november

Ett informations- och rådgivningstillfälle för dem som tänkt ansöka om medel ur programmet Interreg IIIC Nordlig Zon ordnas på Kommunhuset i Helsingfors 12–13.11.2002. Anmälan sker genom att fylla i registreringsblanketten, som finns på www.interreg3c.net, senast 28.10.2002. Intresserade ansökande som önskar boka ett personligt möte ombedes kontakta Kristin Schwamm (se kontaktinfo och tidtabell inne i tidningen).

■ Årets fjärde NÄRP-möte

Årets fjärde NÄRP-möte hölls 6.9.2002 i Stockholm. Man beviljade bl.a. medel för två nya projekt och godkände Nordregios årsberättelse och revisionsberättelse för 2001.

På samma gång hölls även NÄRP:s årliga gemensamma möte med Nordregios styrelse. Nästa NÄRP-möte blir i Helsingfors 30.10.2002, i samband med Nordiska Rådets plenum.

Harry Ekestam

■ Nordregios forskningsprogram halvvägs

5.9.2002 hölls i Stockholm ett seminarium om Nordregios forskningsprogram, där rönen från det femåriga forskningsprojektets första skede avrapporterades och diskuterades. Forskningsrapporterna ska ges ut i Nordregios publikationsserie. Programmets andra skede startar denna höst. De nya projekten väljs under oktober månad.

Harry Ekestam

■ Nuläget inom det skotsk-nordiska samarbetet

Det har förflutit ett år sedan godkännandet av det skotsk-nordiska samarbetsprogram som gjordes upp efter Skibokonferensen. På basen av programmet har en utredning startats kring samarbetets innehåll och förutsättningar. Denna blir färdig sommaren 2003. Det egentliga projektsamarbetet sker huvudsakligen inom ramen för olika EU-finansierade program och samarbetets roll är att fungera som katalysator och kunskapsdistributör. Nyligen har man också börjat planera nästa stora skotsk-nordiska samarbetskonferens, som går av stapeln i september 2003 i Sverige.

Harry Ekestam

■ Kanada satsar på landsbygdsolitik

I Kanada, där man satsat stort på landsbygdsolitik sedan 1996, har man stött på mycket likadana problem som i Finland, även om proportionerna är andra. Bland annat detta framkom då statssekreterare Andy Mitchell med följe besökte Finland i augusti. Delegationen besökte bl.a. inrikesministeriet och deltog i en diskussion med finländska experter på landsbygdsutveckling. Mer info om kanadensisk landsbygdsolitik finns på www.rural.gc.ca.

Kaisa-Leena Lintilä

■ Regionaliseringen av den statliga centralförvaltningens enheter och funktioner

Regionaliseringen av den statliga centralförvaltningens enheter och funktioner har inletts på basen av de riktlinjer som drogs upp i regeringens aftonskola 4.10.2000. Regionaliseringsprocessen stöds nu av nya principbeslut, en ny lag (362/2002) och en förordning (567/2002). Regionaliseringen ska ske parallellt med förnyelsen av centralförvaltningen. En del regionaliseringsbeslut har redan fattats.

Ilpo Takanen

■ Prognostiseringens roll i den regionala utvecklingen

Prognostisering ("foresight") har blivit en allt viktigare regionalplaneringsmetod inom EU. I Finland har man redan länge tillämpat ett slags prognostisering i det regionala utvecklingsarbetet i form av landskapens utvecklingsplaner, men ofta har det praktiska utförandet blivit lidande – i kontrast till de nya trenderna inom området, som betonar praktiska resultat och samverkan mellan parter. TE-centralerna har de senaste åren utvecklat metoder och samlat in data för prognostisering, och nu håller man på att skapa en gemensam strategi för att börja använda metoden mer aktivt.

Ilkka Mella

■ Regioncentren får anvisningar för 2003

Regionerna som är med i programmet för regioncentra fick i slutet av september anvisningar för nästa års verksamhets- och ekonomiplanering. De färdiga planerna bör lämnas in senast 3.1.2003. I centrens verksamhet för 2003 betonas betydelsen av kontinuerlig utvärdering; mellanutvärderingen i slutet av året avgör vilka centra som får fortsätta sitt arbete programperioden ut, till slutet av 2006. Även kompanjonskap och engagemang betonas.

Mari Kortesoja

■ Justering av programmet för kompetenscentra

Programmet för kompetenscentra genomförs som bäst av 14 regionala kompetenscentra samt två nationella nätverkskompetenscentra, utsedda för åren 1999–2006. Inrikesministeriet kommer denna höst att justera antalet centra och kompetenser. Syftet är att effektivisera och utveckla centrens verksamhet. Inget center kommer dock att läggas ner, tvärtom har arbetsgruppen för kompetenscentra föreslagit att fem nya centra ska utses. Målet är att de nya centren ska kunna inleda sin verksamhet från början av 2003.

Mika Pikkarainen

■ Seminarium om företagsverksamhet på landsbygden

Ett seminarium om företagsverksamhet på landsbygden ordnas 6.11.2002 i Suhmura i Pyhäselkä. Till talarna hör bl.a. Metsos styrelseordförande Pertti Voutilainen. Mer info inne i tidningen; anmälningar till tarja.kauppinen@aluekehityssaatio.fi.

Alue-Integraattorin internet-osoite: <http://www.intermin.fi/suomi/integraattori>

TOIMITUS

Julkaisija: Sisäasiainministeriön alueiden ja hallinnon kehittämisosasto • **Toimituskunta:** Tiedotustiimi • **Vastaava toimittaja:** Kielo Karioja-Mäkelä, puh. (09) 160 42261, fax (09) 160 44650, e-mail: kielo.karioja@sm.intermin.fi • **Svensk resumé:** Wilhelm Barner-Rasmussen • **Taitto:** Tuula Kostia • **Tilaukset:** Raili Markoff, puh. (09) 160 44532, fax (09) 160 44655, Sisäasiainministeriö, PL 26, 00023 VALTIONEUVOSTO, julkaisu on maksuton • **Monistus:** Sisäasiainministeriön monistamo